

Apare de trei ori in septemana: mercuri-a
vineri-a si dominica; in septemanele cu
serbatori inse numai de doue ori.

Pretiu pentru monarhia:

pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;

„ diumetate de anu 5 „ — „ „ „

„ unu patrariu . . . 2 „ 50 „ „ „

Pentru Romania si strainetate:

pe anu . . . . . 30 franci;

„ diumetate de anu . . . 15 „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la si prin doi
correspondenti ai nostri, la tote postele, si
de a dreptulu la Redactie, Stationsgasse
Nr. 1, unde sunt a se adresa tote cele
privescu foia. Cite nefrancate nu se pri-
mescu, cite anonime nu se publica.

Pentru anu si alte comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde cate 6 cr. de
linie; repetitiile se facu cu pretiu scadutu.
Tossea variate de 30 cr. v. a. pentru
o data, se anticipa.

Marele Franciscu Deák

barbatulu admirariloru si gloriificariloru
generalu la magiari, „Intieptulu tierii,”
cum lu-numesce de 8 ani opiniunea
publica,

a incetatu dintre cei vii!

Capitalea Ungariei este imbracata
in doiu; pretotindeni falfaie flamarile
negre.

De unu anu si diumetate — Deák
patimia d'unu morbu mortiferu, de ace-
lasi, de care a reposatu marele nostru
Archipastoriu Andreiu; si — de septemani,
sumitatiile tierii erau pregatite la ca-
tastrofa: si cu tote acestea, mortea lui a
consternatu pre toti ai sei — nespusu!

Tote foile astadi aparura in doiu;
tote implu colone, pentru d'a dovedi ma-
rinea mintii si a meritelor si a vertu-
tiloru acestui barbatu si a perderii sale
pentru natiunea magiara; dar — nici
un'a nu amintesce despre originea lui!
Acesta ni aduce a mente, ceea-ce de
multe ori am auditu, cumca Deák de
origine ar fi Macedo-romanu, din fami-
lia Pescariloru.

Dar — ori de ce origine se fie fost
elu, vietia lui, straordenariele facultati
spirituali ale lui, tote au fost dedicate
natiunii magiare, pre carea elu a redi-
cat'o la culmea puterii, si — nu credemu
se fie vin'a lui, deca cei redicati de elu,
abusandu reu de acesta favore, astfelu
au chivernisitu tier'a, incatu produsera
ruina, in locu de bineaventare, ne'nere-
dere si ure, in locu de respectu si iubire.

De aceea noi, rezervandu-ne d'a
reproduc mai tardiu date positive pentru
buna credinta noastra, la cosciugulu repo-
satulu venimu a ora:

Se-i fie tierin'a usiora,
er memori'a eterna!

Deák de mercuri a inceputu a trage
de morțe; ieri, vineri, mai totu lesinatu
petrecu; er cele din urma momente se
descriu asiá:

Vineri, in 28 ianuariu, noptea la
10^{1/2} ore, si-a datu marele sufletu Intie-
ptulu tierii. Cate-va minute nainte de
10 ore, elu a cerutu medicina, dar —
n'a luat'o. Dupa 10 ore, aretandu spre
picioru, a cerutu se i le acopera. La 10 si ^{1/4},
d'odata la apucatu o puternica strin-
sura de anima, si in 4 minute a incetatu
a mai fi! — Imprejurulu patulu de morțe
se aflau: ministrulu Széll si cu socia
sa, Nedeczky, Vörösmarty Béla,
Szeniczey, Kovács László si or-
diariulu reposatulu Dr. Kovács. Si-a
datu sufletulu in linisce, fora lupte grele.

Deák a fost nascutu la 1803 si
asiá dara a pestrecutu etatea de 72 ani.

La cert'a intre Atria si Ungaria, intre nemti i magiari.

Candu la anulu domnului 1867, im-
pacandu-se domni nostri magiari, atunci
numiti Deákisti, u — domni nemti
de peste Laita, ii vediuamu pre ce cale poli-
tica, nationale si economica pornescu, si
atunci noi suspinandu in disu:

„Suntemu reu pacaliti; rui-
n'a ni e securu!”

De atunci si pana astadi, tota diu'a
ne-a convinsu, ca — am fost reu pa-
caliti! si de 8 ani de dile, de o mia de
ori am respicatu acest'a cu anima plina de
dorere patrioteca, pana candu in urma va-
ierarile nostre ne teaira naintea scamu-
lui criminalu alu juratiloru din capitale,
acusati de turburatori cu violentia a pazei
si ordinei!

Juratii pronunciaru ca — nu sun-
temu turburatori, ca — am vor-
bitu a de verulu; si astadi eroldii dom-
niloru magiari, in disput'a loru cu nemtii
de peste Laita pentru vame si banca, pen-
tru mari interese vitale ale nostre, ale
statulu ungarescu, — striga si ei in lumea
larga, ca — am fost, ca — suntemu
reu pacaliti!

„Hon,” „Ellenör,” „P. Napló,”
in choru canta si constata, ca — „A-
ustria trebue se incete a ne ex-
plota si jafui!”

Domni nostri si eroldii loru striga si
afirma, ca — tota tier'a este compacta,
este cu guvernulu, ca partia guvernulu
este colosale, ca — justele pretensiuni ale
guvernulu sunt pretensiunile intregii
Ungarie, si — neconsiderarea, respingerea
acelora, este vatemarea tuturora!

„P. Napló” specialmente provoca,
ca —

„Tota puterea noastra in acesta
lupta ni jace in contielegerea noastra a
tuturora!”

Dorere, nemtii de peste Laita —
pre bine sciu, ca — nu e asiá. Nu ca
n'ar fi adeveratu, cumca prin arangiamen-
tulu de la 1867 in privintia finantielor,
vameloru, bancei, n'am fi reu pacaliti,
acesta toti o sentimu si pricepemu; dar
nemtii sciu, ca poporale nu sunt cu
guvernulu, precum nici guvernulu
n'a fost si nu este cu poporale. Nemtii
sciu pre bine, ca expresiunea vocei publice
la noi este fortiata si falsificata; nemtii
sciu, ca — dupa tristele esperiintie de 8
ani de dile, anim'a poporaloru este instrai-
nata de catra acesti domni si acesta poli-
tica a loru: nemtii sciu ca — nenul-
tarea in tierra este generale si ca —
vin'a tota lumea o atribue autoriloru

si sustienitoriloru nemedilo-
citi ai arangiamentelor de la
1867, cari sunt domni de la po-
tere.

Si eta, aci jace bazea cutesarii celoru
de peste Laita, aci firmitatea si securitatea,
cu care respingu simpin si cele mai juste
pretensiuni ale domniloru magiari!

Si — eta, aci incepe a se restanu
pecatulu comis din egoismu, cu usiuratie,
de frati in contra fratiloru!

De cate ori am disu, am strigatu
domniloru: „In daru ve amagiti; — nu
potu ave strainii, contrarii, antagonii
nostri respectu de o contielegere — a
clicei seu a clicelor. Intregu poporulu,
tote elementele tierii trebue se fie in
contielegere si armonia, deca este ca se
li impunemu acelora.

Ei bine: esiste atare contielegere
si armonia? Cum pote se esiste, caudu
pre fia care di se constata, chiar prin
actele stepanirii si ale legelatiunii, si
apoi foile celoru de la putere, cumca —
traimu in dusmania si netolerantia!

In acesta privintia — noi cu tota
tiena noastra de pana acuma, amaru
suntemu justificati. —

Dar — aci nu ne putemu opru.

Noi — vedindu pasirea domniloru
magiari dala putere facia de poporale ne-
magiare ale patriei, si audiendu voca-
muru corifei — in publicu si privatu, de-
spre dreptulu domniloru de la putere de a
magiarisa tier'a cu fortiu, pe temelulu
sacrificieloru ce au adusu ei Austriei, —
am disu vaierandu-ne:

„Vai noa, ca ne-au vendatu
fratii nostri strainulu!”

Cate am patitu pentru acesta voce a
adeverulu si a dorerii nostre, cine nu scie!
Cine nu scie, cum ne-au luat'u la respuru
domni nostri, tiranii nostri, cari ar fi se fie
fratii nostri; cum au datu iurisiu asup'a
nostra, sumtiendu tote elementele cele mai
necurate — dintre ei si din sinulu poporulu
nostru, asup'a nostra; cum ne-au dechia-
ratu inamicu ai patriei si contrari de morțe
ai constitutiunii si ai natiunii magiare;
cum ne-au amenintiatu in publicu, in Dieta
— ministrulu c. Szapary cu procesu de
nalta tradare, er Tisza si alti cu
sfarimare si nimicire!

Ei bine; in acesta privintia — par'
ca inca nu incepu a se deschide ochii dom-
niloru, ba — par' ca, cu catu mai tare ei
sunt strimtoriti politicamente si finantial-
mente de catra nemti, cu atatu mai tur-
bati si infuriati lucra in contra noastra, in
contra celoru mai adeverati frati ai loru!

Dar noi — tare-tare credem, că — se apropie timpul, cându — vor să aibă mare lipsa de frati adeverați, și atunci — să ne caute și strige — cu voce doioasă, cași a noastră de astăzi; vocea lor înșă — va să sune în pustia, cași a noastră astăzi!

Și atunci, temerile noastre, profetiile noastre, vor să fie și mai amara justificate! . . .

Nime să nu credea, și anume fiii noștri, refacți de mameluci în taber'a domnilor să nu ni dica, că vorbim după intipuire desierțe. Cugetați că — câte rele am predisu, dejă mai tôte s'au împlinită — pana și despre persoane particulari.

Avenă — unu picuțiu de Eremia în peptulu nostru; câte — în nefericirea noastră de astăzi — le dicem de reu, tôte le nimerim! Și — par' că îi bate Dumnezeu, pre totî pre cari noi îi scumăm.

Dar — nu numai atâtă, ci — în consultați, explorați chiar și pre cei mai furibundi contrari de astăzi ai noștri dintre domni magiari, despre posibilitățile eventualități în venitoriu, și — ve veti mira, ce o să auditi din ei!

Luati — buna ora a mana „Ellenör“ de duminică trecută și cetiti cu atentiune articolulu principale alu — neîmpacabilului nostru contrariu de astăzi Csernátóyi și — éta ce veti afla acolo negru pe albu:

Cufundandu-se omulu nostru în intuițiuni melancolice, sincere, asupra sôrței Turcului, elu cu multa parere de reu, i constata scapetarea poteriloru, apropiarea peririi, mirosulu putreduni de mörte: — recunösee că — nu mai are nici potere fizica, nici îndreptărire morale — d'a trăi pentru umanitate, că — astăzi lu-sustiene numai politic'a poteriloru mari, prin maestría, cu moschus; dar elu totu este moribundu, adeca totu trage de mörte, și — în contra mortii nu este medicina, și — Turcia după pucini ani, de sine, prin procesu naturale o să recösea și întiepenösea.

„In daru ni-am include ochii; n'ajunge nemicia: corbulu de aceea totu sbóra și cloncanesce de asupra capulu Turcului! . . .“

„Darulu, prin carele astăzi poterile cele mari se ingrigescu a mai sustiené în firmitate spirituale pre Turculu moribundu, sémena cu sacramentulu maslului, ca și oulu cu ou.“

„Și de aceea — va fi bine, a ne familiarisá de timpuriu cu ideia peririi Turcei și a ni luá dispușetiunile conformu acelei-a.“ . . . „Căci fatale ni-ar fi ilusiunea și amagirea, și de aceea — cu stăruința trebuie să cautăm fora prejudeții și preocupatiune — medilöcele de liniscire pentru noi, . . . și le vomu gasi, căci antipathie n'avem, ér simpathia noastră asculta mai multu de mîntea sanetösa, de cătu de dispușetiunea internă a animei. . . Si asiá — de și astăzi nóa ni e mai placutu vecinu — turculu ruditu cu noi, de cătu ce ar poté să ni fie mane slavulu și romanulu, ca aliati, soei în arme: totusi elu, Turculu, nu ni poté fi mai placutu, de cătu slavulu și romanulu, cari astăzi ni sunt inamici, dar mane ér potu să ni fie aliati.“

„Misteriulu metamorfosei e — destep-tarea încrederei reciproce: ér acésta opera — dóra nu va fi o problema nedeslegabile, deca politic'a noastră estera va pasi înainte pre căie corecta. . .“

Éta — vedeti; astfelu în intervale lucide — scie și reconosca și cutésa și pronuncia adevérulu și celu mai rabiatu magiaru, ac'la carele de comunu nu vorbesce o voba buna despre slavu și despre romanu, ac'la în ochii cărui'a este o crima a nótra, că — nu suntemu magiari, ci suntemu romani!

Am disu d'o suta de ori și vom repeti — pona vonu fi — n'encetatu, că: Magiarulu n'a-e venitoriu, că — pre elu ni-lu astépta de cătu sôrtea Turcului, de nu se va întielege și impacá fratiesce cu slavulu și — în primă linia cu Romanulu; și — acésta curendu, fôrte curendu, pona nu este pré tardiu!

Și — din acésta consideratiune — d'oue avemu a reflectá — ad usum Delphini — d-lui Csernátóy:

Antaiu, că Metamorfoșa de alu cărei secretu eu amintesce, nu este lucru asiá usioru, precum pare a-si intipui densulu; ba o a destep-tă încredere într'o natiune, pre carea lungu siru de ani am vatemat'o și desconsiderat'o sistematecamente, este o problema gigantica, o problema în faci'a pericolului iminente, în pripa chiar nedeslegabile.

A d'oua că — tocmai spre a poté cu succesu deslegá acésta problema — în casulu speciale, de care este vorb'a, n'ajunge nici o politica estera, ori cătu de buna și corecta ar fi aceea, ci că este ne-aperatu de lipsa, conditiune sine qua non, o politica inca și mai buna și corecta interna, inaugurarea unei atari — fora tóta amenarea. Căci — rogăm pre domni magiari să nu-si faca ilusiuni a crede, cumca candu-va dóra li va succede o alianția, o amicia cu slavii și romanii din afara — în contra vietii și libertății slaviloru și romaniloru din intru, din patria! Fratii magiari — și despre acestu adevérulu se voru convinge în cursulu evenimentelor, — numai de n'ar fi, de nu s'ar convinge, pré tardiu! . . .

Budapesta, in 29 ian. 1876.

Diet'a noastră tocmai incepuse a desbata asupra acciselor după tabacuri și tutunuri, cându fu interupta prin scirile despre agoni'a lui Deák. Acum se dá cu socotél'a, că nu va mai tiené siedintie orderari, pana după imnumentarea marelui patriotu. —

În Viena se agita din respoteri pentru respingerea conventiunii vamali și comerciali cu Romanta. Corporatiuni comerciali și industriali dau petitiuni încontra-i la Senatulu imperialu. Cu tôte acestea ieri în comisiunea economica a Casei deputatiloru, reportorele Fürth si-presentă votulu motivatu pentru primirea conventiunii, la care votu înșă numai decátu mai multi deputati reflectara în sensu respingetoriu — „din consideratiuni politice.“ cum ni spune telegrafulu. Min. Chlumecy apoi a adresatu comisiunii admonitiunea, că — să se feréscă de atari motive!

Ce feliu vor fi fost acele motive politice? — nu ni spune telegrafulu; dar corporatiunile

de cari amentiram mai susu, în petitiunile lor — pusera pondu pre restrictiunile de drepturi pentru ovrei — în acea conventiune. Atátu de mare este influința ovreinei în Austria! —

Cos'a magnatiloru Ungariei, din a sa parte a adatu cu cale, a amená deliberarea asupra conventiunii, dóra — și ea în urm'a influinței ovreiloru, seu — asteptandu să véla ce vor face nemții din Viena?!

Facia de aceste aparitiuni curioase, am vré să vedem acum pre opozitiunea romana, că — cum o să-si mai fabrice argumente în contra acelei conventiunii, din — bucuria și triumfulu nemtilor și alu magiariloru pentru încheierea acestui tractatu, atátu de multu în favorea lor! —

Budapesta, in 17/29 ian. 1876.

Din și despre Orientulu turburatu, cele mai noue sciri suna — de o parte, că: marele-veziru Mahmud-pasi'a ar fi dechiaratu, cumca Pört'a otomana primesce reformele propuse de Andrássy și recomendate prin poterile cele mari, dar — ea este convinsa, cumca acelea nu se potu realisá, căci poporatiunea mohamedana în Bosnia și Herzegovina se va opune chiar și unei controle internationale! —

Despre luptele din Herzegovina se depeșiadia din Ragusa sub datulu de ieri, cumca rescolatii au atacatu și spartu taber'a turcesca de langa Klek: d'alta parte rescolatii ce ocupasera intréga comunicatiunea spre Trebinie, au fost atacati de turcii din acésta cetate și — alungati, luand'o la fuga în muntii lor. (Dóra va fi fost ér numai o stratagema. — Red.)

Alegerile pentru adunarea nationale („Cortes“) a Spaniei s'au finitu, éta cu ce rezultatu: dintre 406 deputati alesi — beti 30 sunt liberali de ai lui Sagasta; 10 sunt clericali și numai unulu cantonalistu seu federalistu și unulu republicanu moderatu! Adeca numai Castelar a reesitu totusi cu mare nevoia din acésta partita, carea acú 2—3 ani domina situatiunea. Ei bine, deca astfelu în Spania, apoi ce să ne mai mirăm noi, latini din Oriente, de — nespus'a noastră slabitiune, și nestatornicia. —

Cum s'a alesu Diet'a și — Cum s'a compusu majoritatea d-lui Tisza?

Bakay Nándor seu Ferdinand este numele unui patriotu și fabricante escelente, dóra astăzi — uniculu magiaru de asta categoria și calitate în Ungaria. Si acésta vine acum în „Egyetértés“ de ieri, a spune publiculu, cum la alegerile de anulu trecut pentru Dieta, fiindu și elu candidatu, și inca ca „liberalu“, — dar „adeveratu liberalu“, ér nu mamelucu, a fost reu trantitu lu comanda de susu, de la guvernulu, de la Tisza chiar, și cum asiá dara s'au facutu acele alegeri asiá dicendu „cu biculu.“

(Audi, fratiöre Partenie Cosma, cum vi splica onorabilulu patriotu magiaru — popularitatea cea mare ce o aveti la poporu ca mamelucii liberalulu Tisza?)

Onorabilulu cetatienu Bakay Nándor, se pricepe binisioru la econom'a nationale și nu o data o scitsu prin foi despre directiunea cea retacita și despre starea cea trista a ei în patria noastră, anume facia de — siogorii de peste Laita. Ei bine, aci s'a impededatu dlu Tisza. A aflatu că acestu onorabile patriotu are idei, pricepere, vointia ferma; dar de atari nu se suferu în taber'a „liberaliloru sei.“ și asiá s'a datu comanda, să-lu trantésca. Mai antaiu inșă s'a facutu încercare, a-lu cascigá pentru program'a dlu Tisza; — densulu, onorabilulu Bakay adeca, prin medilöcirea lui Jokay a fost primitu de Tisza în audiința particulare, și a — atunci a aflata, că — n'ou'a pur-

ia liberală se compune ab invisis, — și des-
coperindu-si principiile de economie natio-
nale — a aflatu, că ori câtu de modeste sunt
acelea. Tisza n'are atari principie de felu!"
Si apoi a fost provocatu de a dreptulu prin
conducători: „Să dea programa de partisani
alu partitiei liberali!” — „Ei bine, ce felu
este acea programa?” — a întrebatu onorabilulu
Bakay. — „Acea vei află la Lipsca,” a fost
răspunsulu. Adeca — *summere orba*.

Astfelu on. Bakay a fost trantitu. Astu
felu s'au facutu alegerile deputatiloru *liberali*
gubernementali in Ungaria, la 1875, sub stepani-
rea marelui Tisza. Dupa asta parola au ca-
diutu nationalistii opositionali, a fost trantita
partita nationale la alegeri.

Ni-o spune acest'a celu mai onorabile
patriotu magiaru, Bakay Nándor, si — sun-
temu convinsi, că nu va fi desmtutita de
nime. —

Bugetulu Rusciei pe anulu 1876,

carele tocmai dilele trecute se dede pu-
blicitatei, ni presenta *venite preliminate*
cu: **570.138.300 de ruble**, s'en in bani de ai
nostru, cam 1100 de millioane florini. Spesele
prelimate sunt: 570,052.138 ruble, adeca cu
86,162 de ruble mai mice decâtu venitele. In
rubric'a veniteloru figurédia o positiune de
24½ millioane ruble — din vendiarea de hu-
nari s'en mosti de ale statului; va se dica:
Rusciei inca nu i ajungu venitele comuni, ci —
trebuie să mai adauga si din capitalu! —

Aretarea veniteloru Franciei pe 1875.

Cu totulu alta facia, altu tablou, naintea
carufa lumea stă uimita, ni aréta datele pu-
blicate de euredu despre venitele Franciei
peste anulu expirat 1875.

S'au fost preliminaru de adunarea natio-
nale, pentru acoperirea trebuintiloru —
2589 millioane de franci, s'en in bani de ai
nostru cam 1100½ millioane de florini; ér in fapta
au încursu 2733 de millioane, adeca cu 144 de
millioane mai multu! Si cea-ce maresce ad-
miratiunea economiloru nationali — e. pro-
portiunea cea buna, intre venitele *directe* si
indirecte. Cele directe, cari mai vertosu sunt
sentite poporulu contribuitoriu, n'au fost de
cātu de 683 mill. franci, era cele indirecte, mai
alesu din vame, s'au urcatu la 2050 de millioane.
Apoi — asemenea admirabile e, că in anulu
1875, in asemenea cu celu precedinte 1874,
venitele peste totu s'au urcatu — cu 250 de
millioane!! Si asiá este lucru pré de priceputu,
că foile de specialitate, — buna óra chiar si
„Börsen-Z.” din Berlin — stau uimite si apoi
recunosc respicatu, cum *bazele materiabi in-
terne ale Franciei sunt cele mai solide pre-
pamentu.* —

Bucovina.

Suceva, in ianuaru 1876.

(a. b.) Amu intratu in domeniulu carnea-
valulu, periodulu petreceriloru, veseliei si alu
nebunelui, unde ómenii danséda, cheltuescu,
cersiescu si visédia, spre a se desteptá incala-
cati de mustrări de sine si de caintia. Roma-
nulu peste totu, dar' mai alesu la noi, i s'ar
cuvén mai vertosu să jalésca, de câtu să salte
in veselfa, si cu tote nu póte de câtu a se su-
pune si elu acelei cerintie generalu omenescu,
de a se bucurá celu pucinu, că traiesce si asiá
de a cercá să nite pe unu minutu, — in bra-
tiele veseliei — de multele grigi si — de ama-
nulu vietiei.

Nu este deci neci o mirare, daca publi-
culu nostru, mai alesu sessulu frumosu, astépta
cu atátu doru petrecerile s'eu balurile ce se
vora dá estu-timpu la noi: cu deosebire as-
tépta, ca totu de a un'a, balulu asiá numitu
„alu studentiloru”, ce se arangiadia in fia-care
anu de unu comitetu de onoratori din orasiu

si impregiurime, pentru spriginirea studentiloru
lipsiti de mediloece de la gimnasiulu gr. or. din
Suceva.

S'en fia permisu inse a vorbi câteva cu-
vinte serióse, in câtu privesce la noi petrecerile
si balurile, si mai antaiu atinsulu balu alu stu-
dentiloru.

De la introducerea lui, acestu balu a fostu
la noi cea mai insemnata petrecece a carnea-
valulu, ér scopulu filantropicu imbracisiatu pu-
runea cu cea mai mare caldura, desclinitu de
cátu *Romani*, cari totu de-a un'a luau parte
la elu in nru indoitu. Famili' nobile de *Po-
povici*, contribuia singura para la 200 florini.
Asiá ajungia venitululu curatu pana la 1200 fl.
in fia care anu. — Din atare venite s'au for-
matu pe incetulu unu fondu, ce se urca acuma
la 5000 fl. ale caruia interese s'au destinatu ca
stipendie; afara de aceea se inpartu din elu in
fia-care anu mai multe sute defi in sume mai mi-
ce la studentu, fara diferentia ce nationalitate.

Ci anulu trecut, fiindu adunarea impar-
titória mai că numai din straini, — dupa cum
a fostu si conchiamata, au aflatu domni de
bine a deosebi ajutoréle dupe nationalitate, nu
dupa vrednicia. Astfelu dir 4 stipendie au
remanu numai unulu pentru nu bietu studente
de legea nóstra, facendu-se acest'a sub cuventu
că romanii mai au stipendie si de la fondulu
loru religionariu, (cum se dice, aducendu acestu
argumentu unu profesorulu cechu, căruia i placu
casele si mesele romane, si carele afara de léfa
mai are din fondulu nostru si bani pentru că
propune patriotia gr. or. (!?) pentru bietii
studenti, aspiranti la teologia,) si că de doi
ant si ovreii contribue la scopulu balulu!

Aceste fapte le aducemu pentru orienta-
rea publiculu romanu si ca inca un'a din
multele dovedi despre aceea, că — cum sciú
strainii se se folosésca de mediloecele nóstre
in contra nóstra; cum cauta a împedecá cre-
scerea unei intelegintie numeróse nationali; cum
sunt mintiuna si ipocrista *tóte* frasele si vor-
bele loru dulci, de umanitate etc. cu cari ne
ademanescu ca pe nesce copii, si in fine că câtu
de pucina consciintia de sine au Romanii, cari
dupa atâte invetiature amare, totu nu voru se
devina o data ai loru proprii!

De vine vre unu scopu strainu, noi aler-
gámu cu fug'a si pe'ntrecute ca se-lu spriginimu,
facend-o unii din nepricepere, cei mai multi din
fala. De cere inse vre o cauza de ale nóstre, fia
cātu de vitale — concursulu nostru, atunci cei
mai multi se dau in latari, ba invinuescu inca
pre operatorii ei. Se intielege că cei tari ai
dilei contribue multu la acésta curiósa si hi-
dósa aparintia, si presiunea de susu face totulu.
Ba regimulu a ajunsu afátu de departe, incātu
capitanulu cerculu Sucevei, prindiendu ómeni
la largulu seu, le indésa bilete in favorulu
„Israelitisch-Kaufmanns-Handels-Unterstüt-
zungs-Verein in Suczawa,” si conturba. — Inandu
ca garda pre judele cercuiau si pre directorulu
gimnasialu conferintiele pastorali, spre a stórcé
cu auctoritatea acest'a dela preoti bani pentru
„Hernalser Officers-Töchter-Institut” etc.

N'avemu nemic'a in contra acestui scopu
fórté filantropicu, si nici in contra parintiloru
contributori; inse orasiinii vorbescu cam in
modu glumeti, adaugendu facia cu impregiura-
rea că tocma parintele parochu alu nostru,
Georgi, a luat u asupra-si colectarea baniloru
spre acelu scopu, cumca acestu domnu parinte
ar face mai bine se se ingrigésca de colecte
pentru ingradirea bisericele sale, ca se n'o spur-
ce ovreii si se o necuratieca vitele. Credemu
că ale nóstre trebuintie, ce cari avemu sute si
mii, ar fi se vina mai antaiu, si apoi cele
straine.

Cātu pentru petreceri si baluri peste
totu, ar fi dóra timpulu ca se incetámu de a
mai figurá ca statisti si turma contribuitoria
spre scopuri si desfatári straine. Óre nu sun-
temu destui si ore nu ne putem face treburile
si petrece noi si fora straini? Ar trebui se in-
vetiámu de la diisii minte si — portare cu cei
de altu neamu. —

Varietati.

* * („*Arborosa*”) este numele societáti
literarie, ce infintiaru de euredu studentii
romani dela Universitatea din Cernauti. Sco-
pulu acestei societáti — dupa cum se aréta in
statutele aprobate prin autoritatea competente
— este: perfectiunarea reciproca a membriloru
sei pe terentulu literariu-nationalu, desvoltarea
spiritulu sociale intre membrii sei si ajuto-
rarea materiale a membriloru sei orde-
nari studentu lipsiti de mediloece. — Nobile
acestu scopu! Dorimu deci ca activitatea socie-
táti „*Arborosa*” se fie incoronata pe acestu
terenu cu adeverate succese, si sperámu că
puterile unite ale unei juinimi zelose nationali
vor fi in stare a infrage, sfarimá si spulberá
indiferentismulu ce facia de caus'a nationale a
pré cuplesitu sufletele romane din mand'r'a.
dar prin straini multu malfratati'a, dediositi'a si
pangariti'a Bucovina. —

La acestu locu inse nu potemu a nu re-
peti dorintia de a vedé odata pre tote socie-
tatile tenerimele romane — celu pucinu dela
universitatile si academele din Austro-Ungaria
— intrandu in o relatiune strinsa, reciproca,
pentru scopulu de a lucrá cu puteri unite, din
tote partile cu totii in solidaritate, intru inte-
resulu Romaniloru aserviti strainiloru. Din o
atare atingere imprumutata si continua nu nu-
mai că pote se se formedia a tienuta si direc-
tiune uniforme, dar ea pote servi si de unu
stimulu emulatoriu. —

[*] („*Lumea noua*,” *gazeta seriósa*, si *vo-
iósá*, pentru toti si pentru tote) apare la Clusiu
in 1/13 si 15/27 a fiesce-carei lume. Numerulu
primu cuprinde: Necrologulu credetulu s'eu
invitare la prenumerare: Cum se castiga unu
barbatu? (noveleta comica); Versurile; Svatuiri
nesvatuite; Insulta neiertata; Insetiune
inserata, dar netimbrata; De pe vremea juc-
tiloru de portia; Reclame lacrimate; Denun-
ciare; Idealismu si Realismu s'eu Honvéd si
Ostasiu; Fericire si sporire; Repausu si amori-
tire; Bucinulu Redactiunii; „Si vis pacem,
para bellum,” s'eu: de vrei se dormi, horcaesce!
— Pretiulu pe anu este: 2 fl. v. a., pe diume-
tate de anu 1 fl. v. a.; pentru prenumerantii la
ori care foia romana inse este: 1 fl. pe anu, si
30 cr. v. a. pe unu diumetate de anu; apoi
pentru prenumerantii la „Predicatoriulu si
Cártile sateanulu romanu” este numai 50 cr.
v. a. pe anulu intregu. —

* („*Scola romana*,”) foi'a pedagogica
si didactica, edata si redigeata de *B. Petri* si
I. Candrea, cuprinde in nru 2 urmatoriile:
Metod'a sciintieloru fisico-naturali; Tractarea
lui „o” in clasele elementaria; Din computulu
elementariu: tractarea nrului 6; Proieptulu de
lege, relativu la instructiunea din scolele gim-
nasiali si reali; Corespundintie; Sentintie pe-
dagogice; Varietati. — Acésta foia apare odata
la septemana, vineri-a, in formatu 4º, si consta
pe anu 5 fl., ér pe diumetate de anu 2 fl. 50
cr. v. a.

Atragemu atentiunea onorabililoru nostri
cetitori asupra acestei foie, carea merita a
fi spriginita din tóte partile, mai alesu că in
fruntea acestei întreprinderi se afla escelintele
pedagogu romanu *B. Petri*, care imprejurare
credemu că recomanda pré din destulu sprigi-
nirea acestei foie pedagogice si didactice. —

* * („*Jidovulu talmudistu*,”) de prof. de
la univ. din Münster, Dr. Aug. Rohling, si
tradusu romanesce, de pe a 4-a editiune ger-
mana, prin teologii romani din seminarulu
centrale de Budapesta, — va est de sub pressa
la inceputulu lunei maiu a. c. si costa essem-
plariulu 60 cr. v. a. dandu-se díloru colectanti
alu 10-lea essemplariu ca rabatu. — Prenume-
ratiunile sunt a se face celu multu pan' in 15
martiu a. c. si a se adresá: Teologiloru romani
in Budapesta. Recomandámu acésta car-
te in specialu preotiloru, invetiatoriloru si tu-
tororu carturariloru nostri din simulu poporu-
lui, căci ea cuprinde moralulu neamulu jido-
vescu, si asiá din ea potu se scota multe
invetiature folositorie, avendu ocaziune de a

cunoșce izvorul, din care și-scote neamul jidovescu indemnului de a versă atâte rele asupra popoarelor de alta religie și în special asupra poporului român. —

* * * („*Mesurile metrice.*“) de *Stefanu Popu*, care tractează: măsurarea și calcularea cu măsurile cele noue metrice, asemănarea lor cu cele vechi, străformarea măsurilor vechi în noue și a celor noue în vechi, calcularea prețurilor după măsurile noue în relație cu cele vechi, frangerile decimale, precum și geometria; toate în modulu celu mai popular și usor de preceput; ceea-ce dovedește și impregiurarea, că în timpul de unu anu s'au petrecutu la 2800 *esemplaria*, mai aflându-se la autoriu ei în *Blasia* numai înca pucine, de unde se pôte trage cu câte 40 cr. v. a. *esemplariulu*; la 10 și mai multe se dă rabatu. Tra-gându cinev'a *esemplaria* senguratece, va face bene deca va tramite prin asemnatiune postale 44 cr. v. a. pentru cari va primi cartea franco, fora alte spese. —

Literariu bisericescu.

„Omiletic'a bisericii dreptcredințosc resaritenă“

compusa de

protopresbiterulu Vas. Mitrofanovici, profes. ord. de teologie pastorală la Instit. gr. or. din Cernăuți. Tipărită cu spesele fondului gr. or. alu Bucovinei. *Cernăuți*, în tipografi'a lui Rud. Eckhardt 1875.

Acest'a este titulu vastulu opu, ce ni jace pre mēsa, cu a cărei tramitare ne onoră pre venerabilulu Consistoriu archidieceșanu alu Bucovinei, — pentru care binevoitoria tramitare — mai antaiu de tôte ni sprimemu multiamit'a. —

Cātu invertim prim'a fôia, ęta ce cetim pre pagin'a din dosulu titlulu:

„Nr. presid. 59.

„*Se aprôbu manuscriptulu și după tipărire'a lui, se admite opulu ca manualu pentru prelegeri la Institutulu teologicu gr. or. în Cernăuți. Viena, 6/18 aprilu 1874.*

Teofilu Lendella.

Dintru aceste pucine aduse, — cetitoriulu va pricepe, că este unu opu, compusu de unulu dintre cei mai invetiați barbati ai bisericii ortodosse, aprobatu de unu arhiepiscopu, (carele astadi odihnescu cu dreptii,) a cărui eruditiune bisericeșca — peste totu a fost cunoscuta, — pe sēn'a instructiunei și deregatoriei *predicatoriali*.

Este sciutu, că biserica ortodossa romana celu mai eruditulu cleru posiede în Bucovina, precumea a și avutu în Institutulu teologicu din Cernăuți cea mai buna școlă spre acestu scopu.

De aci fie-cine usioru și-pôte intipui, căta și cătu de escelente instructiune în ramulu seu cuprinde acestu opu pe 771 de pagine mari!

Și asiă nu potemu decâtu a recomandă această carte tuturor preotiloru noștri, ce tindu la o perfectiune mai nalta din *Omiletica*, dar specialmente domniloru professori de la institutele nōstre clericale.

Se pôte trage opulu din *Depositulu Consistoriulu archidieceșanu* de Cernăuți, cu prețulu de 6 fl. v. a.

Granele în piaț'a Budapestei,

în decursulu septemanei aceste'i s'au cautatu multu mai bine, și prețurile s'au urecatu — la grâu cu 10—15 cr; la ovesu pona și cu câte 30 cr. ęta ce prețuri au ajunsu — după mesur'a noua de 100 *chilogramme*, seu 200 lb. vamali:

grăulu de prim'a calitate: 10 fl 55 cr. și pan' la 10 fl 90 cr;

grăulu de mediu, cu 10.—, 10.30;

grăulu de randu (usantia), cu 9.50—10;

Secar'a — cu 7.80—7.90;

Ordiulu: 5.50—5.60;

Ovesulu: 8.60—8.80;

Cucurudiulu: 5.20—5.25 — pe maiu și iuniu.

Din tergulu viteloru de taiatu

avemu de reportatu — urmatoriele:

S'au oferitu pentru vendiare asta septemana în tergulu de aici *boi*, capete 1092, *vaca* 292. Prețurile au fost: de *chilogramme*, cu totu cu darea de consuma, de la 42 fl 50 cr, pan' la 47 fl pentru carnea de bou, ęr pentru cea de vaca de la 41—3fl 50cr. Numerulu copeteloru aduse la piaț'a întrecendu cu multu *trubuniț'a*, prețurile au scadiutu pan' la 2 fl. de 100 chilo.

Din tergulu de vite alu Vienei, se repôrta că acolo s'au cautatu și platitu bine oile pentru esportu, și adeca câte cu 25—26 fl, de 100 chilo, seu dela 1—12 fl. *parechi'a*; precandu carnea de vitelulu scapatatu cu câte 2 fl, după suta de chilo, solvindu-se numai cu câte 34—35 fl.

ęca și unde cursuri la burse:

Actiunile de cred. austr: 191.80; ale creditulu ung. 177; act. bancei nation. 886; inscrișele ipotecari austr. 96.60; ungureșci 85; obligatiunile rurale bucovinene 84.80; ung. 76.59; banatice și transilvane 76; — rent'a de arg. 73; de hârtia 68; agiulu argintulu 5 1/2; galbenii 5.40; napoleondorii 9.20. —

Publicatiuni tacsabili.

CONCURSE:

Pentru postul invetiatorescu dela școl'a confesională din *Teregova* protoprosb. *Caransebesiulu*, se publica concursu cu terminu pana la 25 *ianuariu st. v. a. c.*

Salariulu anuale se cuprinde în: bani gar'a 120 fl, 20 meti de cucurudi 12 1/2 hectolit. în bôbe; 8. 716 metri lemne de focu; cartiru liberu cu o gradina spațioșă pentru legume și 20 cr dela totu mortulu.

Doritorii de a occepă acestu postu suntu îndrumati a-si tranite suplicele instruat în întielesulu statutulu org. prin *protopresbiteratu*, adresate căta sinodulu parochiale.

Teregova, în 11 *ianuariu* 1876.

Comitetulu parochiale,

în contielegere cu Pré on. d. protop. Nicolae Andreșciu. 1—3

Pentru parochia din *Cuiedu*, cu carea suntu împreunate: fobșirea a 1/2 sesiune de pamentu, cartiru liberu cu gradina, biru și stol'a parochiale dela 120 case, — prin acest'a se escrie concursu pana la 7, *februaru* a. c. candu adeca va fi și alegerea.

Recursele se voru substerne pe calea P. On. *oficiu protopresbiterale din Buteni*, (*Butvin*.)

Se notifica de odata, că venitele anulu curinte se impartu în veduv'a și orfanulu remasu de repositulu preotu *Petru Dragann*.

Cuiedu, la 10 *ianuariu* 1876.

Comitetulu parochiale

în contielegere cu: Constantinu Gurbanu, 1—2
protopresbiteru.

Nr. 2527/adm. 1875.

Pentru implinirea postulu de Notariu în *Comun'a Rafna*, — devenitu vacante prin repausarea postulu Notariu *Ludovicu Biró*, — prin alegere legale după întielesulu articulu de lege XVIII. din anulu 1871, — prin acest'a deschidiendu-se din partea Judelului cercuale administrativu alu cerculu *Boesia* concursu publicu, spre efeptuarea actulu de alegere se defige diu'a de 21 *februaru* a. c. la 9 ore demanșetia, la *cancelaria casei Comunali în Rafna*. — Doritorii de a castigă acestu postu, se provôca ca recoursele lor, instruate și prevedinte cu documintele lor — dehuințioșe spre adevieria depuneri esamenulu notariale, a

calificatiunei și a portării morali — pan 20 *februaru* a. c. se le substerna la *J. cercualu administrativu în Boesia mont* cu atātu mai vertosu, pentru că recu substernute mai tardiu nu se voru poté luă consideratiune.

Boesia-montana, în 24 *ianuariu* 1876

Bösz Hedwig, m. p.

jude cerc. adm.

1—3
Nepotendu-se depleni postulu invetiatorescu școl'a confesională gr. or. din *Gruiniu*, după esirea concursulu alu duoilea, din care ca recurrentii nu se presentara de feliu în beric'a de acolo, — prin acest'a de nou se deschide concursu pentru acelu postu, cu terminu pe la 21 *februaru* a. c. în care di se va țienă alegerea.

Emolumentele sunt: în bani gat'a 300 v. a., 2 jugere de pamentu aratoriu, 1/2 jugu gradina pentru legumi, 1/2 jugeru gradin estravilana, 10 orgii de lemne, din cari se încaldieșca și școl'a, 5 fl. pausialu, și mai și accidentie ocașionali, precum și cartiru liber.

Doritorii de a occepă acestu postu, pana în preser'a alegerii a-si substerne recusele, instruate conformu prescrișeloru statutulu org. și adresate subscrisulu comitetu parochialu — prin inspectorele cercualu de școl. gr. or. confesională *Georgiu Petroviciu*, paroch și vicariu protopresbiteralu în *Budintu pe Kiszetó*.

Recursele celoru ce nu se vor presentu pana atunci în vre-o duminica seu serbatu în s. biserica din *Gruiniu*, pentru d'a-si ardi desteritatea în tipicu și în cantările bisericeșci nu se vor luă în consideratiune.

Gruiniu, 5 *ianariu* v. 1876.

1—3

Comitetulu parochiale,

în contielegere cu mine: George Petroviciu, mp. inspectore școl. cerc.

Nr. 3160./adm. 1875.

Din partea oficiulu de jude cercualu administrativu alu cerculu *Boesia*, comit. *Carasiu*, conformu ordinatiunei comitatense din 11. Dec. 1875. Nr. 8084, — pentru implinirea postulu de *Notariu*, devenitu vacante la *Notariatulu comunala Valeapari*, prin alegere legale, intru întielesulu ș-lui 83 din legea comunale, art. XVIII. din 1871, cu acesta se deschide și publica concursu nou și spre efeptuarea actulu de alegere se defige diu'a de 8 *februaru* a. c. la 9 ore deminșetia, în localitatea cancelariei notariale din *Comun'a Valeapari*; — dreptu acea prin acest'a se provôca doritorii de a dobandi acestu postu, ca pana în 7 *febr.* a. c. inclusive, se și substerna la judele administrativu în *Boesia-montana*. recoursele lor bine instruate și prevedute cu documintele legali, spre adevieria depuneri esamenulu notariale calificatiunale, a prăceșii oficiulu notariale de unu anu întregu, de la depunerea esamenulu notariale, a cunosciintiei limbeloru, *magiara și romana*, — cu acea observare, că recoursele intrate mai tardiu, nu se voru poté luă în consideratiune.

Boesia-mont. în 14. *ianariu* 1876.

2—3

Bösz Hedwig, m. p.

jude cerc. adm.

13, adeca trei-spre-diece actiuni

de ale Institutulu de creditu și de economii „*Albina*“ din *Sibiū*, cu valôre de 100 fl. v. a. un'a, sunt de vendiare d'impreuna cu cupônele și anume cu celu ce se platesce la 1. *iliu* a. c. **Actiunile se vendu și singuratece, câte un'a.** Oferte se primescu sub adres'a A. E. posta restante în *Caransebesia*. — 1—3